

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ «DIAMOND FMS» ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

FEATURES «DIAMOND FMS» USE IN TEACHING FINANCIAL MANAGEMENT

Геско М.М.

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри фінансів,
Сумський національний аграрний університет

Мікуліна М.О.

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів,
Сумський національний аграрний університет

У статті розглянуто особливості застосування сучасного програмного забезпечення під час викладання фінансово-економічних дисциплін. Окреслено ключові переваги програмного продукту «Diamond FMS», а саме моделювання та прийняття ефективних управлінських рішень у сфері фінансів, використання міжнародних стандартів фінансової звітності, багатомовний інтерфейс, візуалізація даних, професійний розвиток. Зроблено висновки, окреслено пропозиції.

Ключові слова: фінансовий менеджмент, «Diamond FMS», управлінські рішення, фінансова звітність, міжнародні стандарти, візуалізація даних, професійний розвиток.

В статье рассмотрены особенности применения современного программного обеспечения при преподавании финансово-экономических дисциплин. Определены ключевые преимущества программного продукта «Diamond FMS», а именно моделирование и принятия эффективных управленческих решений в сфере финансов, использование международных стандартов финансовой отчетности, многоязычный интерфейс, визуализация данных, профессиональное развитие. Сделаны выводы, очерчены предложения.

Ключевые слова: финансовый менеджмент, «Diamond FMS», управленческие решения, финансовая отчетность, международные стандарты, визуализация данных, профессиональное развитие.

The article describes the features of the application of modern software in the teaching of financial and economic disciplines. Identified the key advantages of software «Diamond FMS», namely modeling and make effective management decisions in the field of finance, the use of international financial reporting standards, multilingual interface, data visualization, professional development. The conclusions, determined the proposal.

Keywords: financial management, «Diamond FMS», management decisions, financial statements, international standards, data visualization, professional development.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Характерною ознакою сучасного фінансового менеджменту є значне і неухильне зростання ролі інформаційного забезпечення. Це стосується як змісту інформації, так і технологій її отримання й обробки. Розвиток інформаційних систем і технологій змінив традиційний підхід до управління, по-перше, позиціонує інформаційне забезпечення як істотну невід'ємну частину основної діяльності фінансового менеджера, по-друге, ставлячи його в один ряд із забезпечувальними функціями управління. Перехід до безпаперової технології в управлінні дає змогу на основі опрацювання науково-технічних, патентних, кон'юнктурних та фінансово-економічних даних отримати необхідну інформацію для прогнозування діяльності

підприємства. Саме тому в сучасних умовах є актуальним розгляд питань, що стосуються використання сучасного програмного забезпечення під час прийняття фінансових рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Питанням інформаційного забезпечення діяльності вітчизняних підприємств аграрної специфіки присвячені наукові праці О. Гринчака, І. Криворучка, М. Кропивка, П. Саблука, В. Ситника, Б. Скирти, О. Ульяновка та інших провідних вітчизняних учених. Дослідження проблеми використання нових інформаційних технологій у вищій школі розглянуто в роботах А. Ершова, М. Жалдака, С. Кузнецова, О. Кузнецова, В. Монахова, В. Розумовського, Ю. Рамського та інших науковців.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Проте можливості нового програмного продукту «Diamond FMS» під час викладання фінансово-економічних дисциплін майбутнім кваліфікованим фахівцям недостатньо висвітлені.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Метою роботи є ознайомлення з ключовими переваги програмного продукту Diamond FMS під час викладання фінансово-економічних дисциплін, особливо фінансового менеджменту.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Слід зауважити, що у 2016 році Сумський національний аграрний університет та консалтингова група «Elsman International Consultants B.V.» підписали угоду про співробітництво, у межах якої 19 викладачів факультету економіки і менеджменту пройшли навчання з використання програмного продукту «Diamond FMS» і отримали сертифікати відповідного рівня. Крім Сумського НАУ, партнерами «Elsman International Consultants B.V.» в Україні є Національний університет «Львівська політехніка», Київський національний економічний університет та Українсько-американський Вісконсінський міжнародний університет.

Серед основних напрямів співробітництва слід також виділити:

– створення комплексу заходів для вдосконалення професійної підготовки педагогічних і науково-педагогічних працівників для підвищення науково-теоретичного і методичного рівнів викладання навчальних дисциплін та результативності їх педагогічної, наукової і науково-методичної роботи за освітньо-науковою програмою, узгодженою з вищим навчальним закладом, шляхом поглиблення і розширення їх професійних знань, умінь і навичок, набуття досвіду на основі спільних проектів в межах економічних спеціальностей;

– сприяння підвищенню рівня економічних та управлінських компетентностей студентів через застосування інноваційних технологій шляхом включення в навчальний процес практичних занять, які проводяться з використанням програмного забезпечення «Diamond FMS».

«Diamond FMS» – це відносно новий програмний продукт на вітчизняному ринку, проте достатньо відомий у всій Європі. Надалі спробуємо розглянути ключові переваги, які має «Diamond FMS» під час викладання фінансового менеджменту.

1. «Diamond FMS» – програмний продукт моделювання та прийняття ефективних управлінських рішень у сфері фінансів стосовно діяльності окремих підприємств чи реалізації окремих проектів.

Герман Греф зазначає: «Компанії вже не конкурують за продукт. Продукт так швидко

змінюється, так швидко вдосконалюється, що абсолютно безглуздо намагатися щось відтворити. Конкуренція з боку Китаю дійшла до такого ступеня, що нам здається: якщо ми вранці прокинулися з дуже цікавою новою ідеєю щодо нових продуктів, то в обід, коли ми збираємося на зустріч, щоб це обговорити, китайці її вже відтворюють. І це говорить про те, що вони не просто це навчилися робити – вони перейняли в тому числі і таку управлінську систему, яка дає змогу реалізовувати всі ці ініціативи з новими швидкостями. Відтворити можна все, що завгодно, і можна виграти тільки за рахунок більш ефективної системи управління» [1].

«Diamond FMS» і є таким програмним продуктом, що дає змогу не тільки констатувати фактичних стан на певну дату, але й прогнозувати зміни у результатах фінансово-господарської діяльності з відповідним прийняттям необхідних управлінських рішень.

2. Програмний продукт «Diamond FMS» адаптований до міжнародних стандартів фінансової звітності. Міжнародні стандарти фінансової звітності виступають сьогодні ефективним інструментом підвищення прозорості і зрозумілості інформації, яка розкриває діяльність суб'єктів господарювання, створює достовірну базу для визнання доходів і витрат, оцінки активів і зобов'язань, яка дає можливість об'єктивно розкривати і віддзеркалювати наявні фінансові ризики у суб'єктів, які звітують, а також порівнювати результати їх діяльності в цілях забезпечення адекватної оцінки їх потенціалу та ухвалення відповідних управлінських рішень. Крім того, міжнародні стандарти фінансової звітності якісно впливають на можливості керівництва в області управління організацією і надають значні переваги перед конкурентами. У суб'єктів, які складають звітність за міжнародними стандартами, значно зростає можливість залучити додаткові джерела капіталу та партнерів по бізнесу, які допоможуть забезпечити економічне зростання і процвітання. А суб'єкти, використовуючі міжнародні стандарти фінансової звітності, мають доступ до інформації про фінансовий стан потенційних партнерів, що слугує додатковим інструментарієм під час їх вибору [2, с. 37].

Ми постійно говоримо про залучення іноземних інвестицій вітчизняними компаніями, проте для іноземного інвестора діяльність підприємства повинна бути прозорою і зрозумілою. Тому, працюючи з міжнародними стандартами і порівнюючи їх з вітчизняним досвідом, можна знаходити недоліки в організації фінансової роботи на підприємстві, приймати управлінські рішення для їх нейтралізації.

3. Багатомовний інтерфейс та можливість використання близько 40 валют.

Програмний продукт «Diamond FMS» дає можливість працювати сімома мовами, а саме голландською, німецькою, французькою, іспанською, російською, англійською та українською

мовами. Студенти, працюючи з програмним продуктом, будуть мати можливість не тільки приймати фінансові рішення, але й підтягнути рівень володіння іноземною мовою. Як зазначає професор шведської школи економіки, автор відомої книги «Бізнес в стилі фанк» К'елл Нордстрем, «через 5 років під час прийому на роботу начальник не вибиратиме взяти чи стажера, який знає англійську, чи стажера, який не знає. Йтиметься про те, чи взяти стажера з рівнем *advanced* або *very advanced*. Іншим не знайдеться місця в світі. Інформація розвивається кожен день, а ми ні. У новій парадигмі ми всі любителі, але це створює величезні можливості для бізнесу, тому що нам потрібні компанії, які будуть постійно закривати розрив між новою інформацією і нашими знаннями» [3].

Крім того, підтримується автоматична конвертація за визначеним користувачем курсом по 40 найбільш вживаних валют.

4. Використання методів навчання «case-study».

Метод призначений для отримання знань з дисциплін, істина в яких плюралістична, тобто немає однозначної відповіді на поставлене питання. Акцент навчання переноситься не на оволодіння готовим знанням, а на його вироблення, на співпрацю студента і викладача; звідси випливає принципова відмінність методу «case-study» від традиційних методик – демократія в процесі отримання знання, коли студент, по суті, є рівноправним з іншими студентами і викладачем в процесі обговорення проблеми.

Результатами застосування методу є не тільки знання, але й навички професійної діяльності. Технологія методу полягає в тому, що з урахуванням певних правил розробляється модель конкретної ситуації, яка має місце у реальному житті, і відбиває той комплекс знань і практичних навичок, які студентам потрібно отримати; при цьому викладач виступає в ролі ведучого, який генерує питання, фіксує відповіді, підтримує дискусію, тобто в ролі посередника у процесі співпраці.

Позитивною стороною методу ситуаційного аналізу є не тільки отримання знань і формування практичних навичок, але й розвиток системи цінностей студентів, професійних позицій, життєвих установок, своєрідного професійного світовідчуття [4, с. 68].

У методі «case-study» долається класичний дефект традиційного навчання, пов'язаний з «сухістю», неемоційністю викладу матеріалу – відповідним чином організоване обговорення кейса може нагадувати театральну виставу.

Метод «case-study» – інструмент, який дає змогу застосовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань. Метод сприяє розвитку у студентів самостійного мислення, уміння вислуховувати і враховувати альтернативну точку зору, аргументовано висловити свою. За допомогою цього методу студенти мають можливість проявити і удосконалити

аналітичні навички, навчитися працювати в команді, знаходити найбільш раціональне рішення поставленої проблеми.

До переваг методу «case-study» можна віднести [5]:

– використання принципів проблемного навчання – отримання навичок вирішення реальних проблем, можливість роботи групи на єдиному проблемному полі, при цьому процес вивчення, по суті, імітує механізм ухвалення рішення в житті, він адекватніший життєвій ситуації, ніж заучування термінів з подальшим їх переказом, оскільки вимагає не тільки знання і розуміння термінів, але й уміння оперувати ними, будуючи логічні схеми вирішення проблеми, аргументувати свою думку;

– отримання навичок роботи в команді;

– отримання навичок презентації, проведення прес-конференції;

– уміння формулювати питання, аргументувати відповідь.

Кейс-метод виступає і специфічним практичним методом організації навчального процесу, методом дискусій з погляду стимулювання і мотивації навчального процесу, а також методом лабораторно-практичного контролю і самоконтролю.

Ефективність навчання за допомогою кейс-методу очевидна. Студентові надається можливість перевірити теорію на практиці, активізувати свої здібності, творчо мислити. З іншого боку, практична ситуація викликає інтерес до процесу навчання, оскільки стає ясно, яких теоретичних знань не вистачає для вирішення проблеми.

5. Моделювання та візуалізація даних. Підтримка експорту / імпорту даних з «Microsoft Office» та інших програм бухгалтерського обліку.

Найпростіші, а тому й найпоширеніші методи візуалізації – це графіки. Візуалізація даних – це наочне представлення масивів різної інформації. Існує кілька типів візуалізації:

1) звичайне візуальне представлення кількісної інформації в схематичній формі; до цієї групи можна віднести всім відомі кругові та лінійні діаграми, гістограми і спектрограми, таблиці і різні точкові графіки;

2) перетворення даних під час візуалізації у форму, що посилює сприйняття і аналіз цієї інформації; наприклад, карта і полярний графік, тимчасова лінія і графік з паралельними осями, діаграма Ейлера;

3) концептуальна візуалізація, яка дає змогу розробляти складні концепції, ідеї і плани за допомогою концептуальних карт, діаграм Ганта, графів з мінімальним шляхом та інших подібних видів діаграм;

4) стратегічна візуалізація, яка переводить у візуальну форму різні дані про аспекти роботи організацій; це всілякі діаграми продуктивності, життєвого циклу і графіки структур організацій;

5) метафорична візуалізація, яка допоможе графічно організувати структурну інформацію за допомогою пірамід, дерев і мап даних;

б) комбінована візуалізація, яка дає змогу об'єднати кілька складних графіків в одну схему [6].

Програмний продукт «Diamond FMS» дає можливість моделювати та візуалізувати проведені розрахунки (рис. 1).

Зрозуміло, що програмний продукт «Diamond FMS» адаптований до роботи з «Microsoft Office» 2010 версії та вище, а також з усіма найпоширенішими автоматизованими програмами бухгалтерського та аналітичного обліку. Це дає можливість як імпортувати дані з вищезгаданих програм, так і експортувати проведені розрахунки для створення аналітичних звітів.

6. Технічна підтримка та оновлення. Професійний розвиток. Великий досвід впровадження і використання «Diamond FMS» у багатьох країнах світу, зокрема в Україні.

«Elsman International Consultants B.V.» постійно проводить спільні заходи щодо популяризації консалтингової діяльності, а саме семінари, семінари-практикуми, семінари-наради, семінари-тренінги, вебінари, круглі столи. Навчання проводяться з практичними кейсами, де вчать використовувати можливості програми, створювати бізнес-план компанії, використовувати інструменти аналізу фінансових показників, планувати фінансові потоки та вчитися слідкувати за фінансовою стабільністю та ключовими фінансовими показниками

підприємства, формувати фінансові звіти. Крім того, для студентів економічних спеціальностей проводяться тренінг-змагання «Diamond Boot Camp» та «Business Development Game», результатом яких є тримісячне стажування у Нідерландах.

Проте найголовніша характеристика програмного продукту «Diamond FMS» – це більше 700 задоволених клієнтів у 24 країнах світу.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Вищенаведений матеріал дає можливість зробити такі висновки та окреслити пропозиції. Так, по-перше, підвищення ролі інформаційних технологій у фінансовому менеджменту як з точки зору практичної діяльності, так і з точки зору освітньо-наукової діяльності – незворотній процес, і з кожним роком вона буде тільки підвищуватися. По-друге, «Diamond FMS» – це унікальне програмне забезпечення, розроблене спеціально для ефективного та комфортного управління фінансами підприємства чи проекту. Програма включає в себе унікальні інструменти для планування, прогнозування, аналізу, формування фінансових звітів та ще багато інших корисних функцій. По-третє, перспективними з нашої точки зору є подальші дослідження щодо використання сучасного програмного забезпечення під час викладання фінансово-економічних дисциплін.

Рис. 1. Приклад візуалізації даних з використанням «Diamond FMS»

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Греф Г. О революції в США: Уже нет никакой конкуренции товаров, продуктов или услуг / Г. Греф [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hvylya.net/analytics/tech/german-gref-o-revolyuutsii-v-ssha-uzhe-net-nikakoy-konkurentsii-tovarov-produktov-ili-uslug.html>.
2. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: [навчальний посібник] / [М. Войнаренко, Н. Пономарьова, О. Замазій]. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
3. Кьелл Нордстрем: Через 50 лет вместо 218 стран будет 600 городов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hvylya.net/analytics/society/kell-nordstrem-chez-50-let-vmesto-218-stran-budet-600-gorodov.html>.
4. Ситуаційний аналіз або Анатомія кейс-методу / за ред. Ю. Сурмина. – К.: Центр інновацій і розвитку, 2002. – 286 с.
5. Іващенко М. CASE-STUDIES як форма інтерактивного вивчення студентами економічних дисциплін / М. Іващенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/29302/1/Ivashenko.pdf>.
6. Тарнай В. Як і для чого використовувати візуалізацію даних? / В. Тарнай [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eidos.org.ua/novyny/yak-i-dlya-choho-vykorystovuvaty-vizualizatsiyu-danyh>.